

ROZHODNUTÍ

Kárný senát Nejvyššího správního soudu složený z předsedkyně senátu Mgr. Daniely Zemanové a členů senátu: JUDr. Petra Gemmela, Mgr. Věroslava Řezáče, JUDr. Aleny Mátlové, JUDr. Josefa Doubka a JUDr. Dalimily Gadasové, projednal v ústním jednání dne 5. 12. 2011 návrh předsedy Okresního soudu v Olomouci, se sídlem tř. Svobody 16, Olomouc, na zahájení kárného řízení ze dne 22. 6. 2011 proti JUDr. F. N., soudci Okresního soudu v Olomouci, a rozhodl

t a k t o :

JUDr. F. N.,
soudce Okresního soudu v Olomouci

I. Podle § 19 odst. 1 zákona č. 7/2002 Sb., ve znění pozdějších předpisů, s e

u z n á v á v i n n ý m , ž e

poté, co ve věci vedené u Okresního soudu v Olomouci pod sp. zn. 4 T 164/2010 v hlavním líčení konaném dne 14. 12. 2010 vyhlásil odsuzující rozsudek, v němž nerozhodl o nároku poškozené Všeobecné zdravotní pojišťovny ČR, dodatečně pozměnil písemný protokol o hlavním líčení, pořízený podle zvukového záznamu protokolující úřednicí tak, že do něj vlastní rukou dopsal část výroku o náhradě škody, jímž byl obžalovaný M. K. podle § 228 odst. 1 trestního řádu zavázán k náhradě škody ve výši 224 927 Kč ve prospěch Všeobecné zdravotní pojišťovny ČR a tuto nevyhlášenou část výroku o náhradě škody uvedl i v písemném vyhotovení rozsudku,

t e d y

zaviněně porušil

povinnosti soudce a ohrozil důvěru v nezávislé, nestranné, odborné a spravedlivé rozhodování soudů.

Tím spáchal

kárné provinění podle § 87 odst. 1 zákona č. 6/2002 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

Za to se mu ukládá

podle § 88 odst. 1 písm. b) zákona č. 6/2002 Sb., ve znění pozdějších předpisů, kárné opatření

s nížením platu o 25 % na dobu 6 (šesti) měsíců,

počínaje měsícem následujícím po právní moci tohoto rozhodnutí.

II. Podle § 19 odst. 2 zákona č. 7/2002 Sb., ve znění pozdějších předpisů,

se zprošťuje

kárného obvinění pro skutek spočívající v tom, že

ve věci vedené Okresním soudem v Olomouci pod sp. zn. 4 T 164/2010 v zákonné lhůtě 3 týdnů od podání obžaloby nenařídil ve věci hlavní líčení a ani nepožádal předsedu soudu o prodloužení této lhůty, poté o nařízeném hlavním líčení nevyrozuměl Všeobecnou zdravotní pojišťovnu ČR, dále v hlavním líčení konaném dne 4. 11. 2010 nepřčetl ze spisu její návrh dle § 43 trestního řádu, kterým dne 15. 10. 2010 písemně navrhla, aby soud v rozsudku uložil obžalovanému M. K. povinnost nahradit jí škodu ve výši 224 927 Kč,

protože skutek **n e n í** kárným proviněním.

O d ů v o d n ě n í :

I. Obsah návrhu

Kárně obviněný soudce dle navrhovatele porušil povinnosti stanovené § 181 odst. 3, § 198 odst. 2, § 206 odst. 2, § 55 odst. 5 a § 129 odst. 1 trestního řádu při projednávání trestní věci obviněného M. K., vedené u Okresního soudu v Olomouci pod sp. zn. 4 T 164/2010, neboť nejprve v zákonné lhůtě 3 týdnů od podání obžaloby nenařídil ve věci hlavní líčení a ani nepožádal předsedu soudu o prodloužení této lhůty, poté o nařizeném hlavním líčení nevyrozuměl poškozenou Všeobecnou zdravotní pojišťovnu České republiky (dále jen "VZP"). Dále v hlavním líčení konaném dne 4. 11. 2010 nepřčetl ze spisu návrh nepřítomné poškozené VZP, která v souladu s § 43 trestního řádu již dne 15. 10. 2010 písemně navrhla, aby soud v odsuzujícím rozsudku uložil obviněnému M. K. povinnost nahradit jí škodu ve výši 224 927 Kč. Kárně obviněný soudce následně v odročeném hlavním líčení konaném dne 14. 12. 2010 vyhlásil odsuzující rozsudek, kterým o tomto nároku poškozené VZP na náhradu škody nijak nerozhodl. Poté však dodatečně pozměnil písemný protokol o tomto hlavním líčení ze dne 14. 12. 2010, pořízený podle zvukového záznamu protokolující úřednicí K. B. tak, že do něj vlastní rukou dopsal část výroku o náhradě škody, jímž byl obviněný M. K. podle § 228 odst. 1 trestního řádu zavázán k náhradě škody ve výši 224 927 Kč ve prospěch VZP. Tuto nevyhlášenou část výroku o náhradě škody soudce nesprávně uvedl i v písemném vyhotovení rozsudku a opisy tohoto rozsudku obsahující i tuto jím nevyhlášenou část výroku o náhradě škody byly na základě jeho písemného pokynu ze dne 29. 12. 2010 soudní kanceláří doručeny všem stranám trestního řízení, přičemž rozsudek nebyl napaden odvoláním, a proto dne 2. 3. 2011 nabyl právní moci.

Tímto jednáním kárně obviněný soudce dle navrhovatele zaviněně porušil povinnosti soudce a ohrozil důvěru v nezávislé, nestranné, odborné a spravedlivé rozhodování soudů, čímž spáchal kárné provinění dle § 87 odst. 1 zákona č. 6/2002 Sb., o soudech a soudcích.

V odůvodnění navrhovatel uvedl, že kárně obviněný soudce byl jmenován do funkce dne 7. 4. 1998, od té doby je předsedou senátu Okresního soudu v Olomouci (dále též "OS", případně "OS Olomouc") na trestním úseku, v soudním oddělení 4 T. Navrhovatel obdržel dne 6. 6. 2010 od předsedy senátu Krajského soudu v Ostravě podnět k podání stížnosti pro porušení zákona v pravomocně skončené trestní věci obviněného M. K., vedené pod sp. zn. 4 T 164/2010. Navrhovatel se seznámil s obsahem předmětného trestního spisu a obsahem zvukového záznamu z hlavních líčení konaných dne 4. 11. 2010 a 14. 12. 2010 a zjistil následující skutečnosti:

Dne 24. 8. 2010 byla v předmětné věci podána soudu obžaloba a tato byla přidělena k rozhodnutí kárně obviněnému soudci pod sp. zn. 4 T 164/2010. V souladu s § 181 odst. 3 trestního řádu bylo povinností soudce nařídít hlavní líčení (případně provést jiný úkon) ve lhůtě 3 týdnů ode dne podání obžaloby. Kárně obviněný soudce tuto zákonnou lhůtu

nedodržel o jeden den, neboť hlavní líčení nařídil až 15. 9. 2010, přičemž uvedená lhůta uplynula 14. 9. 2010.

O konání hlavního líčení nařízeného na den 4. 11. 2010 v rozporu s § 198 odst. 2 obviněný soudce opomněl vyrozumět poškozenou VZP. Dne 15. 10. 2010 bylo soudu doručeno podání VZP, kterým se dle § 43 odst. 3 trestního řádu připojila k trestnímu řízení s nárokem na náhradu škody ve výši 224 927 Kč. Dne 4. 11. 2010 se konalo hlavní líčení, při kterém kárně obviněný soudce nepřčetl v rozporu s § 206 odst. 2 trestního řádu ze spisu návrh na náhradu škody poškozené VZP. Při hlavním líčení dne 14. 12. 2010 vyhlásil kárně obviněný soudce odsuzující rozsudek, kterým o uvedeném nároku VZP nijak nerozhodl. Poté však pozměnil protokol o hlavním líčení pořízený dle zvukového záznamu tak, že do něj dodatečně vlastní rukou dopsal část výroku o náhradě škody, což následně uvedl i v písemném vyhotovení rozsudku.

Kárně obviněný soudce byl navrhovatelem s uvedenými skutečnostmi po jejich zjištění seznámen, JUDr. N. své pochybení připustil. Navrhovatel se domnívá, že jednání JUDr. N. je závažným porušením výše uvedených povinností soudce, kterým byla dále ohrožena důvěra v nezávislé, nestranné, odborné a spravedlivé rozhodování soudů. Kárně obviněný soudce by měl být dle návrhu shledán vinným kárným proviněním dle § 87 odst. 1 zákona o soudech a soudcích, za což by mu mělo být uloženo kárné opatření snížení platu o 25 % na dobu 6 měsíců.

II. Vyjádření kárně obviněného soudce

Ve vyjádření ze dne 2. 8. 2011 kárně obviněný soudce připouští, že se ve věci vedené u OS Olomouc pod sp. zn. 4T 164/2010 dopustil pochybení, které je předmětem návrhu na zahájení kárného řízení ze dne 22. 6. 2011. Pochybení, kterého velmi lituje, vzniklo bezpochyby v souvislosti se snahou vyřídit maximální počet trestních věcí v souvislosti s nadcházejícím koncem kalendářního roku 2010 (jeho nápad trestních věcí za rok 2010 činil 244 trestních věcí a roku 2009 dokonce 332 věcí). Je si vědom své povinnosti dodržovat zákon, ale právě značný nápad věcí ho nutil ke spěchu, v důsledku kterého došlo k pochybení.

Je pravdou, že nepožádal předsedu okresního soudu o prodloužení lhůty tří týdnů od podání obžaloby, nicméně k překročení této lhůty došlo pouze o jeden den. Rovněž nepochybně, že opomněl u hlavního líčení přechíst návrh poškozené VZP ČR s požadavkem na náhradu škody, přestože poškozená se k trestnímu řízení včas a řádně připojila. Stejně tak opomněl rozhodnout v hlavním líčení dne 14. 12. 2010 ohledně náhrady škody a vyhlásit tuto část rozhodnutí. Když si tuto situaci již po vyhlášení rozsudku uvědomil po odchodu stran trestního řízení z jednací síně, ve snaze dospět ke spravedlivému a efektivnímu řízení i ohledně náhrady škody řešil celou situaci tak, že výrok o náhradě škody dodatečně do protokolu o hlavním líčení dopsal a zapracoval tento výrok i do výroku a odůvodnění rozsudku.

Kárně obviněný soudce připustil, že tento postup neodpovídal trestnímu řádu a souvisel s momentálním podceněním významu rozhodování soudu v adhezním řízení. V této souvislosti na svoji obhajobu považuje za nutné uvést, že obžalovaný, státní zástupce ani poškozený si proti rozsudku odvolání nepodali, i když si odvolací lhůtu po vyhlášení rozsudku ponechali. Takto vadný rozsudek se stal pravomocný a vykonatelný, což svědčí o tom, že žádná z procesních stran proti obsahu písemného výroku rozsudku nic nenamítala a pochybení bylo nepochybně ke všem účastníkům trestního řízení marným uplynutím odvolací lhůty zhojeno, pokud žádný z nich svého práva podat odvolání nevyužil. Proti skutkovým zjištěním kárného návrhu nemá žádných zásadních výhrad, svého pochybení lituje.

Návrh na uložení kárného opatření ve formě snížení platu o 25 % na dobu šesti měsíců však kárně obviněný soudce považoval za nepřiměřeně přísný. Dle jeho názoru je nutno přihlédnout ke skutečnostem, že na jeho pochybení neupozornil ani státní zástupce v rámci odvolací lhůty, a dále, že za své období působnosti u Okresního soudu v Olomouci nebyl doposud kárně trestán a vždy se snažil plnit své soudcovské povinnosti řádně a včas. Již samotný návrh na zahájení kárného řízení a kárné řízení samotné je pro něho dostatečným poučením pro další soudcovskou praxi.

III. Ústní jednání, dokazování

Při ústním jednání konaném dne 5. 12. 2011 navrhovatel přednesl návrh shodně s jeho výše citovaným písemným vyhotovením. Kárně obviněný soudce v rámci výslechu odkázal na své písemné vyjádření a zopakoval shodné skutečnosti, které jsou uvedeny pod bodem II.

Dále bylo provedeno dokazování listinami předloženými navrhovatelem, tj. zejména obsahem spisu 4 T 164/2010. Kárný senát konstatoval, že se s jeho obsahem podrobně seznámil, žádný z účastníků nežádal při ústním jednání přečtení tohoto spisu či jeho části, kárně obviněný soudce uvedl, že skutková tvrzení navrhovatele nezpochybňuje. Navrhovatelem bylo dále k důkazu předloženo vyjádření kárně obviněného soudce ze dne 15. 6. 2011, jehož obsah je v podstatě totožný s vyjádřením, které soudce podal v rámci kárného řízení. Navrhovatel vypracoval dne 15. 7. 2011 na výzvu kárného senátu pracovní hodnocení kárně obviněného soudce, z něhož bylo při jednání konstatováno, že navrhovatel nemá žádné připomínky k chování či jednání soudce. Uvádí, že je klidný, nekonfliktní, zdvořilý. Jeho přístup k práci i výkony jsou dobré, nicméně uvádí zde skutečnost, že jeho rozhodnutí bývají poměrně často zrušována odvolacím soudem, a to zejména z procesních důvodů.

Oba účastníci na dotaz předsedkyně senátu shodně uvedli, že nemají další návrhy na provedení důkazů a dokazování tím bylo ukončeno.

Navrhovatel v závěrečné řeči poukázal na nespornost a jednoznačnost skutkové stránky projednávané věci, což bylo potvrzeno i dokazováním provedeným v průběhu

ústního jednání. Dle jeho názoru se plně potvrdily skutečnosti tvrzené v návrhu na zahájení kárného řízení, proto navrhuje, aby kárně obviněný soudce pan JUDr. F. N. byl uznán vinným v souladu s § 19 odst. 1 zákona č. 7/2002 Sb. kárným proviněním dle písemného návrhu. Domnívá se, že v daném případě je odpovídající uložení kárného opatření snížení platu, konkrétně navrhl snížení o 25 % na dobu šesti měsíců.

Kárně obviněný soudce se v závěrečné řeči odvolal na již pronesená vyjádření. Návrh na uložení kárného opatření označil za příliš tvrdý.

IV. Hodnocení důkazů

Kárný senát vyhodnotil důkazy provedené při ústním jednání po pečlivém uvážení všech okolností případu jednotlivě i v jejich souhrnu. Důkazy obsahem listin, jejichž provedení navrhl navrhovatel, zejména obsahem spisu vedeného Okresním soudem v Olomouci pod sp. zn. 4 T 164/2010, potvrdily jeho tvrzení uvedené v návrhu na zahájení řízení týkající se postupu kárně obviněného soudce při vydání rozhodnutí v této trestní věci. Kárným senátem bylo nejprve ověřeno zachování subjektivní i objektivní lhůty k podání návrhu na zahájení řízení. Dle § 9 odst. 1 zákona č. 7/2002 Sb. musí být tento návrh podán nejpozději do 6 měsíců ode dne, kdy se navrhovatel dozvěděl o skutečnostech týkajících se kárného provinění, které jsou rozhodné pro podání návrhu (subjektivní lhůta). Navrhovatel se o pochybení kárně obviněného soudce, pro které podal návrh na zahájení kárného řízení, dozvěděl dne 6. 6. 2011, a to ze sdělení JUDr. B. M., předsedy senátu Krajského soudu v Ostravě, pobočka v Olomouci. Vzhledem k tomu, že návrh byl podán dne 27. 6. 2011, byla šestiměsíční subjektivní lhůta zachována. Kárný senát v rámci ověření podmínek řízení dospěl též k závěru o zachování objektivní lhůty, neboť k vytykánému jednání kárně obviněného soudce došlo bez pochybností v časovém rámci tří let od 27. 6. 2008 do 27. 6. 2011.

Předmětem dokazování a hodnocení ze strany kárného senátu tedy bylo tvrzení navrhovatele ohledně postupu kárně obviněného soudce ve věci 4 T 164/2010, který byl popsán v návrhu na zahájení kárného řízení. Kárný senát dospěl k následujícím závěrům:

V řízení bylo jednoznačně prokázáno, že v trestní věci vedené Okresním soudem v Olomouci pod sp. zn. 4 T 164/2010, kterou měl kárně obviněný soudce přidělenou k rozhodnutí, došlo k závažnému pochybení, tj. pozměnění výroku rozhodnutí poté, kdy byl v jiném znění při hlavním líčení vyhlášen. Nejednalo se o formální změnu rozhodnutí, nýbrž o doplnění výroku, kterým byl obžalovaný povinen uhradit z titulu náhrady škody poškozené vysokou finanční částku. Výrok odsuzujícího rozsudku o náhradě škody dle § 121 písm. a) trestního řádu je ve smyslu § 274 písm. a) občanského soudního řádu rozhodnutím, na základě kterého je možno v případě dobrovolného nesplnění závazku podat návrh na výkon rozhodnutí nebo návrh na nařízení exekuce, je tedy exekučním titulem (shodně viz *Šámal, P. a kolektiv: Trestní řád, komentář – díl I., C. H. Beck 2008, 6. vydání, str. 1020, bod 8*). Byla tak narušena samotná podstata rozhodování soudů, neboť část výroku rozhodnutí (která ob stojí navíc jako samostatné rozhodnutí) byla do rozhodnutí vložena bez projednání, bez možnosti obžalovaného se k této povinnosti vyjádřit.

Uvedeným postupem kárně obviněného soudce bylo hrubě porušeno právo obžalovaného na spravedlivý proces. Na této skutečnosti nemůže nic změnit ani nevyužití opravného prostředku žádným z účastníků trestního řízení. Naopak, v důsledku toho se rozsudek včetně výroku o náhradě škody stal pravomocným a vykonatelným. Pokud soudce z jakéhokoliv důvodu vědomě a záměrně postupuje při své činnosti v rozporu se zákonem, zásadním způsobem porušuje své prvotní povinnosti soudce a obecně pravidla spravedlivého procesu, a toto jednání je bezpochyby způsobilé ohrozit důvěru v nezávislé, nestranné, odborné a spravedlivé rozhodování soudů, nezávisle na tom, zda a kdo toto jednání odhalí. Kárný senát proto dospěl k závěru, že kárně obviněný soudce je vinen kárným proviněním ve smyslu § 87 odst. 1 zákona č. 6/2002 Sb.

Navrhovatel spatřoval kárné provinění i v nedodržení zákonem stanovené lhůty pro nařízení hlavního líčení (bez požádání předsedy soudu o její prodloužení), a to o jeden den. Kárný senát již v minulosti opakovaně ve svých rozhodnutích uvedl, že jednání, které by naplnilo skutkovou podstatu kárného provinění, tj. zde porušení ustanovení § 181 odst. 3 trestního řádu, které ukládá soudci v trestním řízení nařídit hlavní líčení ve lhůtě tří týdnů od podání obžaloby, musí mít určitou intenzitu. V případě nečinnosti je jedním z faktorů určujících tuto intenzitu délka případného průtahu. V projednávané věci se jednalo o nedodržení zákonem stanovené lhůty o jeden den, což kárný senát posoudil jako jednání, které by samostatně nemohlo naplnit pro svou nízkou intenzitu znaky skutkové podstaty kárného provinění. Jak již bylo též kárným senátem opakovaně zdůrazňováno – tento závěr není zpochybňováním či bagatelizováním povinnosti soudce dodržovat zákonem stanovené lhůty. V žádném případě nelze dovozovat, že by nedodržení zákonné lhůty o jeden den nikdy nemohlo být kárným proviněním. Kárný senát jednání vytýkané obviněnému soudci posuzuje v kontextu všech okolností případu, které významně ovlivňují posouzení intenzity porušení povinností. V daném případě bylo shledáno, že kárné provinění bylo spácháno jiným jednáním obviněného soudce, se kterým nedodržení lhůty dle § 181 odst. 3 trestního řádu nesouvisí, a samostatně je není možno vzhledem k výše uvedenému vyhodnotit jako kárné provinění. Shodně kárný senát posoudil i skutečnost, že kárně obviněný soudce opomněl o hlavním líčení vyrozumět VZP a následně při něm nepřčetl její návrh na uložení povinnosti obžalovanému nahradit jí škodu, neboť v řízení bylo prokázáno, že se jednalo o drobná a neúmyslná procesní pochybení, která sama o sobě nelze považovat za porušení povinností soudce v intenzitě potřebné pro naplnění skutkové podstaty § 78 odst. 1 zákona č. 6/2002 Sb. a bez dalšího by nebyla způsobilá ohrozit důvěru v nezávislé, nestranné, odborné a spravedlivé rozhodování soudů. Proto bylo ohledně uvedeného jednání konstatováno, že není kárným proviněním.

V. Závěr

Jednání kárně obviněného soudce uvedené v části I. výroku tohoto rozhodnutí bylo z výše uvedených důvodů kárným senátem shledáno jako kárné provinění ve smyslu § 87 odst. 1 zákona č. 6/2002 Sb.

Kárně obviněný soudce byl naopak zproštěn obvinění ohledně jednání uvedeného v části výroku II. rozhodnutí, neboť se jednalo o pochybení, která sama o sobě vzhledem k nedostatečné intenzitě nenaplnila skutkovou podstatu kárného provinění ve smyslu § 87 odst. 1 zákona č. 6/2002 Sb.

Při úvaze, jaké kárné opatření kárně obviněnému soudci uložit, hodnotil kárný senát především závažnost tohoto kárného provinění. Uvedené provinění kárný senát shledal vysoce závažným, a to vzhledem ke zcela zásadnímu a úmyslnému porušení základních povinností soudce řídit se zákonem a jednat pouze v souladu s ním. Ve prospěch kárně obviněného soudce naopak kárný senát hodnotil, že soudce své jednání přiznal a nezpochybňoval jeho závažnost, jednalo se o jeho první kárné řízení.

Navrhovatel se domáhal uložení kárného opatření v podobě snížení platu o 25 % na dobu 6 měsíců, přičemž kárný senát nebyl tímto návrhem vázán (§ 9 odst. 2 zákona č. 7/2002 Sb.). Vzhledem ke všem výše uvedeným skutečnostem však dospěl k závěru, že tento návrh odpovídá závažnosti kárného provinění obviněného soudce, za které byl uznán vinným. Uložené kárné opatření bude vykonáváno počínaje měsícem následujícím po právní moci tohoto rozhodnutí.

P o u č e n í: Odvolání proti rozhodnutí v kárném řízení **n e n í** přípustné.

V Brně dne 5. prosince 2011

Mgr. Daniela Zemanová
předsedkyně kárného senátu